

Inspektionsrapport
från Skolverket
2007:16

Utbildningsinspektion i Berga Naturbruksgymnasium

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Stockholms läns landsting
Kultur- och utbildningsnämnden
Box 38 204
100 64 Stockholm

2006-09-08
1 (2)
Dnr 53-2005:3132

Genomförd utbildningsinspektion i Berga Naturbruksgymnasium, Stockholms läns landsting

Skolverket har genomfört inspektion i Berga Naturbruksgymnasium. Besök gjordes den 8-9 mars 2006.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för ungdomar att nå de nationella målen. Inspektionen skall granska utbildningens kvalitet samt klargöra om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets hemsida (www.skolverket.se).

Detta beslut redovisar dels områden som behöver förbättras, dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 8 december skall Stockholms läns landsting redovisa till Skolverket, enheten i Stockholm vilka åtgärder som vidtagits mot i verksamheten.

Skolverket avser även att följa upp effekterna av inspektionen inom cirka två år. Skolverket kommer då att begära en redovisning av de åtgärder som vidtagits för att förbättra kvaliteten.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten vid Berga Naturbruksgymnasium är av en genomgående god kvalitet. Lärarna är både ämneskunniga och engagerade. Skolan har även väl utarbetade rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Skolans samverkan med yrkeslivet liksom möjligheter för eleverna till internationellt utbyte är av god kvalitet.

Skolverket bedömer att följande områden, som är övergripande, är i behov av förbättringsinsatser.

- Eleverna bör få större möjligheter till reflektion och utveckling av strategier kring det egna lärandet.
- Skolans ordningsregler för boendet och skolgången bör ses över.
- Skolans arbetsplan bör utvecklas till att innehålla fler konkreta arbetssätt för att nå de uppställda målen.
- Kvalitetsredovisningen bör kompletteras med mer mätbara mål för att åtgärderna vid en eventuell bristande måluppfyllelse skall kunna bli så konkreta som möjligt.

Följande område inom huvudmannens verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Språkval anordnas inte i enlighet med författningarna (5 kap. 4 § gymnasieförordningen).

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Anna Kjellberg
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också deltagit t.f. enhetschef Pia-Lotta Sahlström, undervisningsrådet Monica Gillenius samt juristen Alf Johansson.

Kopia till:

Haninge kommun
Enligt fastställd sändlista

Utbildningsinspektion i Berga Naturbruksgymnasium

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	1
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Berga Naturbruksgymnasium den 8-9 mars 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från landstinget och Berga Naturbruksgymnasium, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Berga Naturbruksgymnasium intervjuades rektorn, representanter för lärare, instruktörer eller motsvarande, elever samt föräldrar. Lektioner inom naturbruksprogrammet besöktes. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen. Kultur- och utbildningsnämndens presidium har också intervjuats, liksom chefen för kultur- och utbildningsförvaltningen samt avdelningschefen med ansvar för gymnasiefrågor.

Berga Naturbruksgymnasium	Antal elever
Naturbruksprogrammet	258

Sedan den 1 januari 2005 ansvarar Kultur- och utbildningsnämnden inom Stockholms läns landsting för utbildningen vid Berga Naturbruksgymnasium. Landstinget ansvarar även för Säbyholms Naturbruksgymnasium, som dock inte ingår i inspektionen. Kultur- och utbildningsförvaltningen leds av en förvaltningschef. Vid förvaltningen finns även en avdelning för gymnasiefrågor.

På skolan erbjuds naturbruksprogrammet med de lokala inriktningarna Hästhållning, Jord och Miljö- och naturvård. Inom varje inriktning finns även de lokala profilerna samhällsvetenskap och naturvetenskap. Innevarande läsår finns det en elev på programinriktat individuellt program (IVNP). De flesta eleverna kommer från kommuner inom Stockholms läns landsting. Vid skolan finns även en gymnasiesärskoleklass som organisatoriskt hör till Fredrika Bremergymnasiet, Haninge kommun. Verksamheten beskrivs och bedöms i rapporten för Fredrika Bremergymnasiet. Berga Naturbruksgymnasium anordnar även uppdragsutbildning för vuxna.

På skolan finns ett internat för elever från andra kommuner, denna verksamhet omfattas inte av inspektionen.

Personalen är organiserad i fem enheter; Utbildning praktisk, Utbildning teoretisk, Internat och städ, Hästhållning praktisk och Administration och service. Vissa av skolans lokaler är byggda på 1920-talet, andra lokaler är färdigställda på 1990- och 2000-talet.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Berga Naturbruksgymnasium och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Berga Naturbruksgymnasium är av en genomgående god kvalitet. Lärarna är både ämneskunniga och engagerade. Skolan har även väl utarbetade rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Skolans samverkan med yrkeslivet liksom möjligheter för eleverna till internationellt utbyte är av god kvalitet.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Eleverna bör få större möjligheter till reflektion och utveckling av strategier kring det egna lärandet.
- Skolans ordningsregler för boendet och skolgången bör ses över.
- Skolans arbetsplan bör utvecklas till att innehålla fler konkreta arbetssätt för att nå de uppställda målen.
- Kvalitetsredovisningen bör kompletteras med mer mätbara mål för att åtgärderna vid en eventuell bristande måluppfyllelse skall kunna bli så konkreta som möjligt.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Språkval anordnas inte i enlighet med författningarna (5 kap. 4 § gymnasieförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för de frivilliga skolorna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

Inspektionen visar att eleverna känner till att det finns program mål, kursplanemål och betygskriterier. I början av varje kurs presenteras kursmål och betygskriterier, enligt eleverna sker dock mest i årskurs 1. Inspektionen visar dock att läroplanens mål inte aktualiseras på samma sätt. Enligt eleverna fungerar informationen beträffande val av inriktning, valbara kurser och individuellt val i regel bra. Inspektörernas bedömning är att eleverna på skolan har kännedom om kursplanernas mål och i de flesta fall också om skolans utbud i fråga om ämnen och kurser. Alla elever har individuella studieplaner.

Enligt gymnasieförordningen kan en elev befrias från undervisning i ett eller flera kurser (motsvarande högst 10 procent av 2500 poäng) om eleven har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Andelen elever med reducerat program i riket var cirka 7 procent. Vid tidpunkten för inspektionen hade ingen elev reducerat program. Enligt rektor och de intervjuade lärarna försöker man få elever att "vara med". Schemat är t.ex. lagt så att var fjärde vecka består av praktiska övningar såväl i inomhus som utomhusmiljöer. Andelen elever som gick ut med samlat betygskort 2005 var cirka 16 procent (13 av 79 elever). Totalt gick 44 procent av eleverna ut med utökade program (35 av 79 elever).

Förvaltningen genomför årligen en utvärdering av skolplanens utvecklingsområden. Även i skolan kvalitetsredovisning för 2005 anges elevernas kunskapsresultat. Skolans resultat är goda beträffande kunskaper relaterade till kursplanernas mål. Resultatanalysen är dock otillräcklig och skolan bör på ett mera ingående sätt analysera studieresultaten och visa vilka åtgärder skolan kommer att vidta för att ytterligare förbättra resultaten. I samband med inspektionen har skolan påbörjat sådana analyser.

Utveckling och lärande relaterat till ämnesövergripande mål

Läroplanen föreskriver att gymnasieskolan skall ge utrymme för olika kunskapsformer som fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet. Lektionsbesöken visar att arbetsformerna på skolan är omväxlande och ger utrymme för olika kunskapsformer. Eleverna ges också möjligheter att utveckla strategier för och medvetenhet kring det egna lärandet. Inspektionen visar dock att möjligheten att utveckla strategier kring det egna lärandet varierar mellan stora och relativt små möjligheter beroende på kurs. Enligt eleverna varierar även utvärderingen av lärandet mellan olika ämnen och kurser. På en del kurser sker utvärderingen kontinuerligt under kursens gång, medan andra kurser inte utvärderas alls. Vidare framkommer det vid elevintervjuerna att det inte sker någon utvärdering eller

pedagogiskt utvecklingsarbete. Inspektörerna bedömer därför att eleverna på Berga Naturbruksgymnasium bör få större möjligheter till reflektion och utveckling av strategier kring det egna lärandet.

Normer och värden

Berga Naturbruksgymnasium ger ett intryck av att vara en trivsamt och lugn skola, vilket bekräftas vid både elev- och personalintervjuer. En del av eleverna bor på skolans internat. För att ge dessa elever en meningsfull fritid erbjuder skolan flera aktiviteter utanför skoltid. För eleverna i årskurs 1 anordnas särskilda introduktionsdagar. Skolan genomför ytterligare en årlig enkätundersökning riktad till skolans elever. Avsikten med den enkäten är att skolledningen skall få en uppfattning om skolan som helhet i fråga om undervisning, service och arbetsmiljö. Dessa undersökningar följs upp av skolledningen och personalen, men de intervjuade eleverna har i allmänhet inte fått återkoppling av resultaten från enkäterna.

Resultaten från den senaste enkätundersökning som genomfördes våren 2005 visar att övervägande majoriteten av eleverna känner sig trygga och trivs på skolan. Enligt enkäten och intervjuer kan dock mobbning förekomma. Främst verkar detta ske mellan elever i olika årskurser vid t.ex. staltjänst eller i matsalen, skolan bör därför se över detta. Skolans lokaler är välskötta, klotter och skadegörelse är mycket ovanligt. Förhållningssättet elever emellan och mellan elever och personal är i allmänhet gott. Vid inspektionen fick dock inspektörerna höra från flertalet intervjugrupper "att det är klart det blir mycket skitsnack, det vet man ju hur det blir med så många tjejer". Enligt inspektörerna visar detta att det behövs en diskussion på skolan om vilket förhållningssätt som bör råda och komma till uttryck i olika sammanhang mellan kvinnor och män såsom det beskrivs i läroplanen.

Eleverna kan utöva inflytande över det egna lärandet och över verksamheten genom klassråd, Bergarådet (elevråd), "djurråd" och skolkonferens. Inspektörerna bedömer att eleverna har god kännedom om demokratins principer och visar välutvecklad förmåga att arbeta i demokratiska former. Vid elevintervjuerna framkom dock att eleverna anser att möjligheterna till inflytande över verksamheten är relativt begränsad även om de får påverka undervisningen inom ramen för eget arbete.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

I skolans arbetsplan för 2004-2007 anges att utbildningen skall vara av hög kvalitet varifrån elevernas förutsättningar och önskemål skall beaktas. Vidare framgår att elevernas sociala och demokratiska fostran är ett gemensamt ansvar.

Skolan har en arbetsmiljöplan som lyfter fram arbetet med den fysiska och psykosociala arbetsmiljön. Varje klass har ett elevskyddsombud. På Berga finns tre skyddsombud varav ett är huvudskyddsombud. Huvudskyddsombudet samlar elevskyddsombuden för genomgång enligt arbetsmiljöverkets förslag 2005. Elevskyddsombuden medverkar vid skyddsronderna. Arbetsmiljöplanen skall ingå som en del av kursen Arbetsliv och säkerhet.

Inspektörerna kan konstatera att Berga Naturbruksgymnasium till viss del lyfter fram värdegrunden som ett övergripande mål, men att det inte finns någon tydlig plan för värdegrundsarbetet på skolan. Inspektörerna bedömer att skolan har goda intentioner i fråga om värdegrundsarbete. Ett gott exempel är undervisningen i religion. Arbetet kan dock bli mer konkret och synligt i skolans vardag.

Enligt de intervjuade eleverna känner de sig trygga i skolan och att de kan vända sig till vuxna på skolan om de skulle känna sig kränkta eller orättvist behandlade. Skolans elevkonsulent som enligt eleverna "vet allt" ingår även i elevvårds-teamet. Enligt elevenkäten och intervjuer kan dock mobbning förekomma. Främst verkar detta ske mellan elever i olika årskurser vid t.ex. stalltjänst eller i matsalen. Enligt den intervjuade personalen har man medvetet försökt blanda årskurser där så är möjligt för att de skall lära känna varandra. Andra exempel är introduktionsdagar, gemensamma friluftsdagar, temaveckor osv.

Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att det från den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Berga Naturbruksgymnasium har en handlingsplan mot kränkande behandling. Planen behandlar delvis endast relationen elev-elev och bör omarbetas så att den innefattar alla relationer där kränkande behandling kan förekomma. En likabehandlingsplan är under utarbetande och skall fastställas av skolstyrelsen i september.

Skolan har också trivsel- och ordningsregler som även gäller internatet. Av dessa framgår att användning, innehav, förvaring osv. av droger kan medföra avstängning från internatet. Vidare anges att boendet kan sägas upp vid hög, omotiverad frånvaro. Boendet på internatet är för många elever en förutsättning för att kunna på naturbruksgymnasiet. Enligt inspektörerna ger reglerna intryck av en sammanblandning av boende och utbildning. Ordningsregler för boendet och skolgången bör hållas åtskilda och bör därför ses över. I gymnasieförordningen finns bestämmelser om åtgärder för elevers tillrättaförande, bl.a. om avstängning och förvisning. Dessa bestämmelser som inte kan avtalas bort, skall tillämpas om en elev skall stängas av från sin utbildning.

Berga Naturbruksgymnasium har flera former för samverkan. På klassråd, där så sker, skall alla elever få möjlighet att ta upp frågor som berör klassen eller skolan som helhet. Dessa frågor kan föras vidare till skolkonferensen genom Bergarådet eller "djurrådet". Vid Bergarådet diskuteras dock mest allmänna frågor som lokaler och internatfrågor. Inspektörerna bedömer sammantaget att eleverna har möjlighet att utöva inflytande över verksamheten.

De intervjuade föräldrarna är nöjda med samverkan med skolan. Se vidare nedan angående information till hemmen.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Berga Naturbruksgymnasium har en lokal arbetsplan för 2004-2007. Denna arbetsplan innehåller mål och exempel på arbetssätt för måluppfyllelse. I arbetsplanen anges inte hur mål och arbetssätt skall följas upp. Enligt inspektörerna bör skolan utveckla arbetsplanen och ange fler konkreta arbetssätt för att nå de uppställda målen. I kvalitetsredovisningen för 2005 anges hur uppföljning och utvärdering av mål och aktiviteter skall ske.

Enligt lärarna styrs verksamheten planering och utformning främst utifrån naturbruksprogrammets mål och kursmålen på respektive inriktning. Tid för pedagogiska diskussioner finns utlagd i schemat. I lärarintervjuerna framkommer önskemål om mer tid för möten med andra skolor. Ett visst samarbete mellan lärargrupper sker med övriga naturbruksgymnasier. Inspektörerna bedömer att Berga Naturbruksgymnasium ytterligare bör utveckla möjligheterna till pedagogiska diskussioner inom skolan.

Instruktörerna har en viktig funktion, då de handleder eleven i det praktiska arbetet inom respektive inriktning.

Undervisningstiden i de olika kurserna fastställs av rektorn. Eleverna får oftast 87 procent av antalet timmar. I en kurs på 100 poäng får eleverna således oftast 87 timmars undervisning. Det finns dock anledning att analysera behovet av tid i respektive kurs utifrån elevernas behov. Inspektörerna bedömer att eleverna på Berga Naturbruksgymnasium erbjuds den i författningarna garanterade tiden för sitt lärande. På skolan försöker man sprida utbildningen så jämnt som möjligt över de tre åren. Eleverna har APU utanför gängse läsårstid och slutar därför sin utbildning tidigare på våren i åk 3. Enligt rektorn är det svårt att få till ett bra schema som tar hänsyn till busstiderna.

Genom elevintervjuer och lektionsbesök kan inspektörerna konstatera att lärarna är både ämneskunniga och engagerade. På Berga Naturbruksgymnasium finns det enligt inspektörerna goda exempel på arbetssätt som följer läroplanens intentioner. Många av kurserna på skolan är såväl teoretiska som praktiska och ger sammantaget eleverna goda möjligheter att träna problemlösande arbetssätt och att omsätta teoretiska arbetssätt i praktisk handling. Det finns flera goda exempel på samverkan mellan kärnämnen och karaktärsämnen som exempelvis uppgiften Gårdsarvet där eleverna i årskurs 2 får skriva brev på engelska, för att sedan under en vecka bedöma vad de skall göra med ett arv i ett annat land. Inom ramen för ett tidningsprojekt samarbetar lärarna i svenska, samhällskunskap, datakunskap, kretslopp samt karaktärsämnen.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Eleverna har individuella studieplaner som revideras vid förändringar i kursval och individuella anpassningar av programinnehåll. Enligt eleverna är undervisningen ”avspänd men inte slapp”. För eleverna i årskurs 1 anordnas prova-på-veckor, ”så att de hamnar på rätt inriktning”.

Inspektionen visar att eleverna känner till att det finns kursplanemål och betygskriterier. I början av varje kurs presenteras kursmål och betygskriterier, enligt eleverna sker detta mest i årskurs 1. Enligt eleverna ”ser dock lärarna vilka som kan klara MVG”.

Skolan har väl utarbetade rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. I samtliga ämnen sker en diagnos av vad eleverna kan. Inom t.ex. inriktningen hästhållning svarar eleverna först på ett antal frågor, därefter skall alla elever få ut en häst ur bålet och kunna sadla den. Även inom inriktningen jord finns motsvarande kontroll där eleverna får visa vad de kan om jordbruksmaskiner. Eventuella funktionshinder upptäcks oftast snabbt även om skolan skulle önska att de överlämnande skolorna kunde bli bättre på detta. En del av lärarna menade att detta kan vara en fördel ”få en chans att börja på nytt”. Instruktorerna menade dock att de bl.a. med tanke på säkerheten borde få snabbar information om elevernas eventuella funktionshinder, inte minst med tanke på säkerheten. Detta bör ses över så att all personal som har kontakt med elever får denna information.

Mitterminskonferenser sker regelbundet. På de olika enheterna tas elevfrågorna upp rutinmässigt och vid tydliga signaler om att ”något är fel” kallas eleven till samtal hos mentorn och elevkonsulenten. Därefter sker en uppföljning om två veckor. När inte åtgärder på denna nivå är tillräckliga förs ärendet vidare till en elevvårdskonferens som sammankallas av rektor där även elevkonsulenten och skolsköterskan deltar. Åtgärdsprogram upprättas vid behov.

Elever som är i behov av extra stöd i matematik kan få detta hos skolans specialpedagog, ”fler elever kommer till stödet när man är i kollegierummet”. Utöver olika typer som nivågruppering, mer tid, proven anpassas osv., försöker man ”färga in” Matematik B med karaktärsämnen. Enligt eleverna ”ställer lärarna upp”. Inom engelska är det enligt skolan en stor spridning mellan eleverna. Innevarande läsår finns det en PRIV-elev. Eleverna kan ha ”rester eller ta-igen-tider”, t.ex. kan de ha ridning under sportlovet, likadant kan ske med praktiken.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Den vanligast förekommande metoden för kunskapsbedömning inom karaktärsämnen är att eleven praktiskt får visa vad den kan samt skriftliga prov. Skriftliga redovisningar och rapporter samt andra typer av inlämningsuppgifter förekommer också. Kursutvärderingar sker oftast i slutet av respektive kurs, men utvärderingar sker ibland även mellan olika kursmoment. Kontinuerlig utvärdering sker också i samband med lektioner.

Bedömningar och betygssättning diskuteras generellt i ämnesgrupperna och vid gemensamma betygsdagar. Samarbete mellan ämneslärare sker också vid bedömning av nationella prov. Diskussion med lärare på andra naturbruksgymna-

sier sker till viss del. Enligt lärarna kan en del av betygsstatistiken förklaras med att en del elever bara följer ridkurserna och därmed får betyget MVG på dessa.

I stort är eleverna relativt nöjda med betygssättningen. Den återspeglar i de flesta fall deras egen uppfattning om kunskaperna och betygssättningen upplevs rättvis. Enligt eleverna fungerar utvecklingssamtalen bra eftersom ”lärarna vet vad de kan”. Av elevenkäten framgår dock att många elever tycker att skolan inte har bra rutiner för att meddela uppnådda studieresultat. I kvalitetsredovisningen för 2005 anges därför åtgärder för att förbättra detta.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Den aktuella skolplanen som gäller för båda gymnasieskolorna omfattar perioden 2004-07-01 – 2007-06-30. Nämnden ger även särskilda utbildningsuppdrag till de två skolorna. Förvaltningskontoret har utvärderat skolplanens sju utvecklingsområden läsåret 2004/05. I utvärderingen anges bl.a. att skolorna bör utveckla rutinerna för att meddela eleverna uppnådda resultat liksom elevernas delaktighet och skolans information.

Det sker en kontinuerlig uppföljning och utvärdering i form av kursutvärderingar, elevenkäter, kvalitetsdiagram m.m. Eleverna har indirekt genom besvarande av enkäter varit delaktiga i arbetet med den lokala arbetsplanen och kvalitetsredovisningen. Efter inspektionsbesöket upprättades en kvalitetsredovisning för 2005. Personalen har varit delaktig i detta arbete. I redovisningen beskrivs verksamheten, prioriterade mål och måluppfyllelse. Vilka åtgärder för utveckling som skall vidtas framgår dock inte tillräckligt tydligt. Inspektörerna bedömer även att analysen av måluppfyllelsen kan utvecklas om målen blev mer mätbara.

Ledning och kommunikation

Sedan den 1 januari 2005 ansvarar Kultur- och utbildningsnämnden inom Stockholms läns landsting för utbildningen vid Berga Naturbruksgymnasium. Landstinget ansvarar även för Säbyholms Naturbruksgymnasium. Nämndens utbildningsutskott förhandlar bl.a. med Svenska Kommunförbundet Stockholms län (KSL) om extra ekonomisk tilldelning för elever i behov av särskilt stöd. Kultur- och utbildningsförvaltningen leds av en förvaltningschef. Vid förvaltningen finns även en avdelning för gymnasiefrågor.

Berga Naturbruksgymnasium leds av en rektor. En av lärarna har nedsatt tjänst för pedagogisk planering. I samband med inspektionen har skolledningen utökats och består numera av rektorn, pedagogisk utvecklingsledare, schemaläggare samt representanter från häst- och jordbruksutbildning. Rektorn deltar regelbundet vid respektive enhetsmöten. Enligt lärarna är det kollegiet som styr det pedagogiska arbetet, vid olika åsikter bestämmer dock rektorn. Vidare menar de intervjuade lärarna att rektorn visserligen inte gör så många lektionsbesök men att denne är ”ute mycket”. Rektorn träffar regelbundet såväl rektorn på Säbyholms Naturbruksgymnasium som förvaltningen. Inspektörerna bedömer att skolans styrning och ledning är av god kvalitet.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning

Vid Berga Naturbruksgymnasium finns profilerna de lokala inriktningarna Hästhållning, Jord och Miljö- och naturvård. Inom varje inriktning finns även de lokala profilerna naturvetenskap och sedan våren 2006 samhällsvetenskap.

Skolan erbjuder, förutom föreskrivna kärnämneskurser och karaktärsämneskurser, olika valbara kurser inom utbildningen. Individuella kurser erbjuds delvis i samverkan med övriga naturbruksgymnasier i Mälardalen. I samarbete med Ökna Naturbruksgymnasium i Nyköping erbjuds Fysik A som en distansutbildning. Däremot erbjuds inte Fysik B och Kemi B. Enligt skolans utbildningsuppdrag för 2006 skall skolan erbjuda Engelska B och Matematik B (valbart för eleverna).

Skolan erbjuder endast franska som språkval vilket inte är enligt författningarna. Av gymnasieförordningen framgår att även tyska och spanska skall erbjudas.

Skolan erbjuder på uppdrag av nämnden ett mindre antal platser inom programinriktat individuellt program för elever som inte är behöriga till ett nationellt program.

De elever som så behöver erbjuds modersmålsundervisning. Svenska som andra språk anordnas för de elever som är i behov av det.

Arbetsplatsförlagd utbildning (APU) anordnas. Några av de intervjuade eleverna menade att de dock mest fick arbeta på egen hand och inte fick tillräckligt med handledning. Inom inriktningen hästhållning finns det möjlighet för eleverna att göra sin APU-period utomlands, bl.a. i Italien. Informationen ”om vad och hur” mellan skola och hem angående arbetsplatsförlagd utbildning brister dock ibland.

Information om de olika programmen sker vid s.k. öppet hus, genom skolans hemsida, telefonsamtal, e-mail och brev. Skolan ger även ut vägledande broschyrer om de utbildningar som erbjuds.

Personal

Berga Naturbruksgymnasium har 21 heltidstjänster för lärare vilket motsvarar 8 lärare per 100 elever. Samtliga lärare har pedagogisk utbildning. Eleverna är nöjda med sina lärare, och menar att de både är kunniga och lyssnar till elevernas synpunkter. Inom respektive inriktning finns även ett antal instruktörer, totalt 13 stycken vilket motsvarar 5 instruktörer per 100 elever. Enligt rektorn finns det behov av specialpedagoger. En av lärarna vidareutbildar sig inom detta område. Exempel på kompetensutveckling under läsåret är gemensamma diskussioner kring kursplaner och betygskriterier i övriga ämnen. Inspektörerna bedömer att tillgången på kompetens är god.

Exempel på gemensam kompetensutveckling mellan skolorna är när samtliga skolor i Mälardalen träffas för att diskutera individuella kurser. Även individuell kompetensutveckling genomförs.

I enlighet med utbildningsuppdraget från nämnden skall skolan samverka med Säbyholms Naturbruksgymnasium. För närvarande delar en bibliotekarie sin tjänst mellan de två skolorna. Nämndens utbildningsutskott förhandlar bl.a. med Svenska Kommunförbundet Stockholms län (KSL) om extra ekonomisk tilldelning för elever i behov av särskilt stöd. Resurserna fördelas utifrån elevantal och tillägg för individuella program. Kostnader måste täckas enligt prislistan mellan landstinget och respektive kommun.

Enligt nämnden kan återinvesteringar ske, däremot inte alltid nyinvesteringar. ”Det är en avvägning mellan det pedagogiska och maskiner respektive hästar och jord.”

Läromedel, pedagogiska materiel och utrustning

I elevintervjuerna framkom att eleverna i allmänhet är nöjda med tillgången på läromedel och dess kvalitet. Skolan har tillgång till ett mindre bibliotek. Likaså är tillgången på datorer, maskiner och annan utrustning god. Inspektörerna bedömer att det finns god tillgång till datorer och övriga läromedel.

Skolans lokaler är till stor del gamla, men är rena, fräscha och välhållna. Ladugården är t.ex. från 1920-talet. En successiv upprustning sker av lokalerna. Elevernas ”hemklassrum” kommer att fräschas upp till hösten 2006. Eleverna framförde önskemål om en idrottshall. Inspektörerna bedömer att tillgången på lokaler är god.

Datum	Ort
2006-09-08	Stockholm

Monica Gillenius
Anna Kjellberg